

T.C.
SİVAS
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2023/275
KARAR NO : 2023/668

DAVACI : TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
VEKİLİ :

DAVALI : SİVAS BELEDİYE BAŞKANLIĞI
VEKİLİ :

DAVANIN ÖZETİ : Davacı oda tarafından, Sivas Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösterecek inşaat mühendislerinden "Müelliflik kayıt ücreti" adı altında ücret alınmasının kabulüne dair Sivas Belediye Meclisi'nin 30.11.2022 tarih ve 251 sayılı kararının 4.12 maddesinin; ilgili mevzuat gereğince meslek mensuplarının kayıtlarının ilgili meslek odalarınca tutulduğu ve takip edildiği, bu kapsamda belediyelerin meslek mensuplarına yönelik kayıt tutup ücret alma yetkisinin bulunmadığı iddialarıyla hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ: Davalı idare tarafından, usule ilişkin olarak, dava konusu işlem ile davacı oda arasında kişisel, meşru ve güncel bir menfaat ilişkisi bulunmadığı ve davanın süresinde açılmadığı, esasa ilişkin olarak ise, dava konusu işlemin idareye mevzuatla verilen yetki kapsamında alındığı ve hukuka uygun olduğu ileri sürülerek davanın reddine karar verilmesi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Sivas İdare Mahkemesi'nce, dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; Sivas Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösterecek inşaat mühendislerinden "Müelliflik kayıt ücreti" adı altında ücret alınmasının kabulüne dair Sivas Belediye Meclisi'nin 30.11.2022 tarih ve 251 sayılı kararının 4.12 maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule yönelik itirazları yerinde görülmeyerek uyumsuzluğun esasının incelemesine geçildi.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesinde, "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler..." hükmüne yer verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde de, "Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek" hükmüne yer verilmiştir.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 4. maddesinde**: "...z) Fen adamları: Yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve ısıtma, makina, harita kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğrenim veren, en az lise dengi okullardan mezun olmuş veya lise mezunu olup, bir öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmış olduğu kursları başarıyla tamamlamış olanlar ile 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitimi Kanununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanları aa) Fenni mesul: Yapının tüm malzemeleri

T.C.
SİVAS
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2023/275
KARAR NO : 2023/668

ve tesisatı ile birlikte, plana, ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere, standartlara, teknik şartnamelere, uygun olarak inşa edilmesinin kamu adına denetimini üstlenen, ruhsat eki etüt ve projelerin gerektirdiği uzmanlığı haiz meslek mensuplarını... ifade eder" düzenlemesine, **57. maddesinin 18. fıkrasında**: "Proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimarı Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerekir." düzenlemesine, **68. maddesinde**: "...(16) Fenni mesullerin sicilleri, ilgili meslek odalarınca, ilgili idareden alınacak iş bitirme belgeleri de dikkate alınarak tutulur ve yeni bir fenni mesuliyet üstlenilmesinde bu siciller dikkate alınır. (17) Fen adamlarının sicilleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulur ve bu sicillerin birer kopyaları her yılsonunda Müdürlüğe gönderilir. (18) Belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki yerlerde görev yapacak fen adamlarının sicillerinin tutulması Müdürlüğe aittir..." düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; bakılan davanın, davacı oda tarafından, Sivas Belediye Meclisi'nin 30.11.2022 tarih ve 251 sayılı kararıyla belirlenen 2022 yılı Gelir Tarifesinin, fen elemanlarından kayıt ücreti alınmasını düzenleyen 4.12 maddesinin iptali istemiyle açıldığı anlaşılmaktadır.

"Fenni Mesul" ve "Fen Adamları" kavramları gerek İmar Kanunu'nda gerekse Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde tanımlanmıştır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde, proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27.01.1954 tarih ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimarı Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerektiği, fenni mesullerin sicillerinin, ilgili meslek odalarınca tutulacağı açık bir şekilde belirtilmiştir. Yine Yönetmelikte, "fen adamlarının sicilleri"nin ise belediye ve mücavir alanı sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulacağı belirtilmiştir. Öte yandan, 6235 sayılı Kanun uyarınca, Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslek mensuplarının ilgili odaya kayıt yaptırma zorunluluğu bulunmakla birlikte, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin Belediyece tutulacağına ilişkin açık bir hüküm yer almamaktadır. 6235 sayılı Kanun'da ise mimar ve mühendislerin odaların belirlediği aidatı ödemekle yükümlü oldukları düzenlenmiştir.

Bu durumda; 6235 sayılı Kanunda Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının ilgili odaya kayıt yapma zorunluluğunun bulunduğu ve Odaya aidat ödemeleri gerektiğinin düzenlendiği, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin ilgili meslek odalarınca tutulacağının, fen adamlarının sicillerinin ise belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelerin ilgili birimlerince tutulacağının açık bir şekilde belirtildiği, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin Belediyece tutulacağına ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda da müelliflik ücreti, kayıt ücreti vs. adlar altında belediyelerin herhangi bir ücret alabileceklerine ilişkin açık bir hüküm yer almadığı görüldüğünden, Sivas Belediye Meclisi'nin 30.11.2022 tarih ve 251 sayılı kararının 4.12 maddesinde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim, benzer bir uyuşmazlığa ilişkin olan, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi'nin 11.04.2023 tarih ve E:2023/1329, K:2023/2200 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, Sivas Belediye Meclisi'nin 30.11.2022 tarih ve 251 sayılı kararının 4.12 maddesinin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 432,90-TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücreti Tarifesi uyarınca belirlenen 5.500,00-TL vekalet ücretinin

T.C.
SİVAS
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2023/275
KARAR NO : 2023/668

davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, posta ücreti avansından varsa artan kısmın talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra Mahkememizce re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğinden itibaren **(30) gün** içerisinde Mahkememize sunulacak dilekçeyle **Ankara Bölge İdare Mahkemesine istinaf yolu** açık olmak üzere, 14/06/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERİ		:
Başvuru Harcı	:	179,90 TL
Karar Harcı	:	179,90 TL
Vekalet Harcı	:	25,60 TL
Posta Gideri	:	47,50 TL
TOPLAM		: 432,90 TL